

Asia: VN/9806/2021

Taiteen edistämiskeskusta koskeva arviointi

1. Taiteen edistämiskeskuksen perustehtävää, tulevaisuuden visioita ja strategista asemointia tulee terävöittää

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Tämänhetkinen tilanne on, että kentällä ei oikein tiedetä mitä TAIKE tekee ja pelkona on että TAIKE:sta on tullut keskitetty virasto, jossa toimijakentän on vaikea saada ääntään kuuluviin. TAIKE:n tehtävää taiteen kokonaisvaltaisena edistäjänä, ja taiteen vaikuttavuutta yhteiskunnassa hyvinvoinnin tuottajana, tulisi edistää laajasti.

Lisäksi TAIKE:n tulisi kiinnittää huomio valtakunnalliseen toimintaan taiteilijoiden työskentelyedellytysten ja hyvinvoinnin mahdollistajana. Raportissa huomio kiinnittyi apurahan hakijoiden ja saajien huomattavasti suurempaan tukisummaan pääkaupunkiseudulla.

2. Taiteen edistämiskeskuksen ohjauksen ja strategisen johtamisen tueksi tulee perustaa erillinen hallitus

Valitse sopivin

En kannata

Muutosehdotus tai muu kommentti

Raportissa kuvataan hallitustyöskentelyä, mutta selkeä kuva hyödyistä, varsinaisesta vastuusta ja tehtävästä jää hieman epäselväksi. Jos strategia on tarpeeksi selvä niin TAIKE asiantuntijaorganisaationa toimii strategian mukaisesti. TAIKE:n johtajan tehtävänä on ohjata ja

johtaa toimintaa hyödyntäen asiantuntijaverkostoa. Turhaa byrokratiaa on vältettävä ja keskityttävä strategiasta johdettuun toimintaan.

3. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Taiteen edistämiskeskuksen välistä tulosohjausta tulee terävöittää

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Tulosohjaus on pitkälti taloudellisten resurssien jakamista. Tulevaisuudessa myös valtaa päätöksentekoon tulisi siirtää, ja operatiiviset tehtävät selkeästi ohjata TAIKE:lle. Selkeät roolit ja yhteistyön käytännöt helpottavat molempien organisaatioiden toimintaa sekä auttavat taidetoimijoiden toimintaa.

4. Taiteen edistämiskeskuksen itsenäistä asemaa tulee vahvistaa ministeriön tavoiteohjelmissa määritellyn delegointiperiaatteen mukaisesti

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Taiteen edistämiskeskuksessa tulisi olla yksi selkeä katto-organisaatio, joka mahdollistaisi sekä kaikkien taiteenalojen että valtakunnallisen yhdenvertaisuuden. Katto-organisaatio on asiantuntijaorganisaatio, jonka toimintaa tarkastellaan strategisten tavoitteiden pohjalta. Organisaatiota uudistaessa uudistuksen tulee tavoittaa taidetoimijat ja huomioida, että TAIKE lunastaa tehtävänsä sellaisena taiteen ja taiteilijapolitiikan asiantuntijaorganisaationa, joka kattaa koko valtakunnan.

5. Taiteen toimikuntalaitos tulee uudistaa perusteellisesti

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Taiteen edistämisen alueellista toimintaa tulee vahvistaa ja toimintoja tulee uudistaa. Uudistuksen tueksi tulee laatia kokonaisvaltainen selvitys taiteen rahoituksesta ja tulevaisuudesta. Uudistumisessa on varottava kaikenlaista keskittymistä ja vältettävä hallinnollisen valtaeliitin syntymistä tietyille seuduille.

Alueet ovat liian laajoja, jotta alueen tuntemus, vuorovaikutus kuntien, muiden toimijoiden ja taiteentekijöiden välillä olisi elävää ja alueella resursseja myös kehittämistoimintaan. Maantieteellisen laajuuden tulee olla tarpeeksi kompakti, jotta TAIKEN vaikutukset ulottuvat maakuntiin ja alueellinen tasa-arvo myös taidekentän palveluorganisaationa säilyy.

6. Taiteen edistämisen alueellista toimintaa tulee vahvistaa ja toiminnot tulee organisoida uudelleen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Aluekeskus ajatuksena on sinällään kannatettava, mutta jos alueet ovat liian laajoja, taiteen tuottamisen ja saavutettavuuden osalta toiminta helposti kiteytyy muutamaan keskuskaupunkiin.

Läänintaiteilijoiden perustehtävä taiteen ja kulttuurin edistämisessä tulee nostaa hallinnollisen työn sijaan keskeiseksi toiminnaksi. Nykyisin palautteen mukaa läänintaiteilija on enemmän ”koordinaattori” kuin taiteilija.

7. Taiteen rahoitusmalli tulee uudistaa. Uudistuksen tueksi tulisi laatia kokonaisvaltainen selvitys taiteen rahoituksen tilasta ja tulevaisuudesta.

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

8. Taiteen edistämiskeskuksen toiminnan kansainvälisyyttä tulee vahvistaa

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Taiteeseen ja kulttuuriin suunnattua kansainvälistä toimintaa tulee vahvistaa, ja yhdistää muuhun kansainväliseen toimintaan niin alueilla kuin koko valtakunnassa. Yhteistyötä ei ole määritelty virallisesti missään, mutta erilaisella kulttuuriviennillä, johon myös TAIKEN toiminta joiltain osin liittyy, pystytään edistämään taiteen ja taiteilijoiden liikkuvuutta ja kansainvälistymistä. TAIKEN osalta tämä vaatii resurssointia.

Taiteen edistämiskeskuksen uudistamisen vaihtoehdot

Raportissa on esitetty uudistamisen vaihtoehtoiksi kolme kehittämismallia (s. 149-152).

Mikä esitetyistä kehittämismalleista olisi mielestänne sopivin.

Alueellisesti verkostoitunut taiteen ekosysteemien tukija

Perustele valintasi

Taiteen edistämiskeskuksen uudistamisen vaihtoehto eli johtopäätös

Taiteen ja taiteentekijöiden toimintaympäristö on muuttunut yhteiskunnan muutoksen, digitalisaation ja globaaliin talouteen siirtymisen myötä. TAIKE on kuitenkin säilyttänyt arvostuksensa toimijoiden keskuudessa, mutta TAIKE:n roolia asiantuntijaorganisaationa sekä valtakunnallisena toimijana että alueen taide-elämän monipuolisena vahvistajana tulee selkeyttää niin TAIKE:n strategiassa kuin resurssien tasaisessa jakautumisessa. Uudenlaisen avoimemman hallinto- ja johtamisjärjestelmän tulisi tukea tätä toimintaa siten, että keskustelua käytäisiin sidosryhmien ja maakuntien toimijoiden kanssa systemaattisesti niin virallisesti kuin epävirallisesti.

TAIKEN tulisi olla taidekentän ekosysteemin tukija, jonka toimintaa koordinoidaan keskustoimistosta käsin, mutta toiminta tapahtuu alueilla. Keskustoimisto huomioi alueellisen tasa-arvon kaikessa toiminnassaan. Nykyisellään alueelliset toimikunnat ovat laajoja, ja niissä näkyy resurssien vähäisyys, jotta ne pystyisivät olemaan mukana aktiivisesti kehittämässä alueen taidekenttää. Maakunta tarvitsee toimijan, joka on vahvasti mukana alueiden kehittämisessä, tuntee toimijat sekä resurssit ja myös mahdolliset erityispiirteet sekä huolehtii samalla alueen taiteentekijöiden hyvinvoinnista ja kehityksestä. Raportissa kuvattu pelko liian vahvasta alueellisesta toiminnasta on nykyisellään epärelevantti. Taide kumpuaa kulttuurista ja on sinällään itseisarvo, joten pelkkä aluekehittäminen ei sovi taiteentekijöiden identiteettiin.

Viestintään ja mielikuvaan TAIKE:sta tulisi tulevaisuudessa kiinnittää yhä enemmän huomiota siten, että organisaatio koettaisiin luotettavana ja koko valtakuntaa palvelevana organisaationa.

Salo Aino
Etelä-Savon maakuntaliitto